

Motion till riksdagen 2011/12:Ub467

av **Ylva Johansson m.fl. (S)**

Elevers rätt till kunskaper

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om kommande skolreformers inriktning.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om insatser och utvärdering för att alla ungdomar ska få fullgod gymnasiekompetens.

Motivering

Barn och ungdomars lärande är nära förknippat med, och en del av, deras utveckling. Varje elev ska ha rätt att i skolan få utveckla de kunskaper som krävs för ett rikt och aktivt medborgarskap, liksom de kunskaper som är en nödvändig förutsättning för vidare studier och kommande arbetsliv. Rätten att få lära sig gäller varje enskild elev. Skolans kunskapsuppdrag är att svara för att varje individuell elev utifrån sina skilda förutsättningar får rätt till goda kunskaper samtidigt som den generella utbildningsnivån i varje ungdomskull hålls på en hög nivå som svarar mot behov i samhälle och arbetsliv. Det är ett krävande uppdrag men det är svårt att tänka sig något viktigare.

Barn och ungdomar går i skolan för att lära sig nya saker och för att utveckla ny kunskap och nya färdigheter. Skolans kunskapsuppdrag är dess huvuduppgift. Det är en uppgift som kräver arbetsro i skolan och goda villkor för det professionella pedagogiska arbetet. Det är hur skolan lyckas med elevernas lärande som avgör dess legitimitet.

Skolans uppdrag är att lära eleverna, inte att sortera dem. Skolans uppgift är inte att sortera ut de elever som har lätt för att lära sig matematik från dem som har svårare för det, eller de elever som snabbt lär sig ett främmande språk från dem som måste plugga mycket hårdare. Det professionella arbetet i skolan handlar om att se till att även den elev som har svårt med matematik får tillräckliga kunskaper i matematik och får uppleva lust i lärandet; det

Fel! Okänt namn på

handlar om att även den elev som känner sig klumpig och är rädd för bollar är med på idrotten och får uppleva rörelseglädjen i idrotten. Skolans och pedagogernas utmaning ligger i att ge elever med läs- och skrivsvårigheter stöd och stimulans för att lära sig läsa och skriva och finna lust och nyfikenhet inför litteraturen.

I och med att samhälle och arbetsliv ställer allt högre krav både på en generell kunskapsnivå och på specialiserade kunskaper blir skolans uppgift för varje år lite svårare. Det krävs allt mer för att leva upp till de höga kunskapskrav som ställs. För att klara detta måste skolans förutsättningar på samma sätt successivt förbättras och utvecklas.

Skolans resurser måste kopplas mer direkt till kunskapsuppdraget. När en lärare upptäcker att en elev behöver extra stöd eller särskilda förutsättningar för sitt lärande måste det finnas resurser nog för att möjliggöra detta. Det behövs systematisk kunskapsuppföljning för alla elever varje termin. Varje barns kunskapsutveckling är skolans primära uppdrag som nog måste följas.

Skolan är bara en del av en ung människas liv. En mycket viktig del, förvisso, men bara en mindre del av den vakna tiden tillbringas i skolan. Barn och ungdomar kommer varje dag till skolan med skilda erfarenheter, problem, förutsättningar och styrkor. Det är en stor utmaning för skolan att möta alla dessa elever på ett sådant sätt att varje elev får möjlighet att utveckla de nya kunskaper som varje elev har rätt till. För att det ska fungera måste skolans pedagogiska personal få stöd och hjälp från andra professioner.

En bra skola är av enorm betydelse för att ge alla barn och unga goda framtidsmöjligheter men också för att utjämna klyftor. Just nu går utvecklingen åt fel håll i svenska skolor, kunskapsnivån sjunker för alla och klyftorna ökar på ett alarmerande sätt. Sverige har inte längre en skola som utjämnar barns skilda förutsättningar, och kunskapsnivån är medelmåttig. Svenska skolor har under de senaste åren inte alls utvecklats i takt med andra länders skolor och våra resultat sjunker därför i internationell jämförelse. Men även i jämförelse med svenska skolor för några år sedan så går utvecklingen åt fel håll. Kommande reformer i skolan bör tydligt prioritera förbättrade kunskaper för alla barn genom att utveckla undervisningskvaliteten i skolan samt underlätta för kommunerna att anpassa resurserna efter behoven och samverka med andra professioner. Förändrat huvudmannaskap och omotiverade organisationsförändringar bör inte prioriteras.

Rekordmånga ungdomar lämnar idag skolan utan tillräckliga kunskaper och utan att ha fullföljt gymnasiet med godkända betyg. Det är ett allvarligt misslyckande. Den nya gymnasieskolan riskerar att leda till att denna utveckling förvärras eftersom ungdomarnas sökmönster till gymnasiet förändras i och med att yrkesprogrammen i det nya gymnasiet inte längre ger behörighet för vidare studier. Det finns anledning att anta att många ungdomar nu söker studieförberedande program utan att vara tillräckligt motiverade för omfattande teoretiska studier bara för att slippa den återvändsgränd som byggs in i de nya yrkesprogrammen.

Att ge alla ungdomar en fullgod gymnasiekompetens måste ges högsta prioritet. Den nya gymnasieskolan bör utvärderas utifrån detta perspektiv. Ungdomar som idag saknar gymnasiekompetens bör ges nya möjligheter till ut-

Fel! Okänt namn på

bildning. De som behöver förlängd tid i gymnasiet eller utökad studietid bör ges möjlighet till detta.

Stockholm den 3 oktober 2011

Ylva Johansson (S)

Anders Ygeman (S)

Börje Vestlund (S)

Veronica Palm (S)

Arhe Hamednaca (S)

Teres Lindberg (S)